

**Szkolny program wychowawczo - profilaktyczny
w SP 37 w Bytomiu
na lata 2017 – 2022**

**Program został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną
Uchwałą nr /2017/2018 w dniu 26 września 2017r.
i przyjęty przez Radę Rodziców Uchwałą nr /2017/2018
w dniu 26 września 2017r.**

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem
o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał...
[...] o to, aby umiał być nie tylko z drugimi,
ale i dla drugich.”*

Jan Paweł II

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2017/2018.
- Statut Szkoły Podstawowej nr 37 w Bytomiu.

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 37 w Bytomiu opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji (np. wewnętrznej, zewnętrznej),
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/2017
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

I. Misja szkoły

- Struktura naszej szkoły opiera się na zgodnym współlistnieniu i współdziałaniu trzech ogniw: nauczycieli, uczniów i rodziców.
- Wychowujemy w duchu poszanowania praw i godności drugiego człowieka.
- Dążymy do wszechstronnego rozwoju osobowego każdego ucznia.
- Przygotowujemy do samodzielnego wyboru drogi życiowej.
- Podstawą naszego działania jest rzetelne zdobywanie, pogłębianie i przekazywanie wiedzy.
- Jesteśmy szkołą, która swoje działania opiera na takich wartościach jak: przyjaźń, mądrość, wolność, tolerancja.

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

II. Zasady wychowania

Podstawową zasadą, na której oparto system wychowawczy jest akceptacja wartości wychowanka jako człowieka (w oparciu o Deklarację Praw Człowieka oraz Konwencją Praw Dziecka).

Wynikają z tego następujące **wymogi**:

1. wymóg stosowania takich oddziaływań wychowawczych, które będą sprzyjać budowaniu osobowości wychowanka w duchu respektu dla najwyższych standardów moralnych
2. wymóg unikania w procesie wychowawczym wszelkich rodzajów manipulacji wychowankiem zmierzających do przedmiotowego traktowania jego osoby, a także unikanie wszelkich form przemocy
3. wymóg udzielania wychowankowi pomocy w nauce oraz w dokonywaniu przez niego wyborów życiowych, przy uwzględnieniu właściwego jego wiekowi poziomu intelektualno-emocjonalnego
4. wymóg kształtowania profilu moralnego wychowanka w oparciu o powszechnie uznane w naszej kulturze zasady etyczne, takie jak: uczciwość, poszanowanie dla własnej i cudzej godności oraz dla dóbr materialnych, a także rozwijania postaw takich jak: obowiązkowość, odpowiedzialność, prawdomówność, szczerłość, niesienie pomocy potrzebującym, tolerancyjność, koleżeństwo.
5. wymóg ukazywania wychowankom pozytywnych wzorców osobowościowych, związanych z polską i uniwersalną, europejską kulturą i tradycją.

III. Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej nr 37 w Bytomiu jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych,
- jest odpowiedzialny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny,
- jest kreatywny,
- jest odważny,
- jest samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- inne (ważne z perspektywy przyjętych wartości oraz celów wychowawczych i profilaktycznych szkoły).

IV. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży,
- 11) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,

- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- rozwijanie u ucznia dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra, piękna w otaczającym nas świecie,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,

- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

V. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,

- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- tworzą szkołę bezpieczną, w której zarówno uczniowie, jak i nauczyciele, mogą spokojnie realizować swoje cele edukacyjne,
- wspierają rozwój dziecka młodszego na I-szym i kolejnych etapach edukacyjnych,
- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- w ramach edukacji włączającej uczą uczniów pozytywnego nastawienia wobec niepełnosprawnych.
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z rodzicami i zwracają uwagę na to, czy podejmowane działania zachęcające rodziców do współpracy są efektywne,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb danej szkoły.

6. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc pedagogiczną/psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

VI. Kalendarz stałych uroczystości szkolnych

Uroczystość	Termin	Osoby odpowiedzialne
Uroczysta inauguracja roku szkolnego Ślubowanie klas I	IX	samorząd uczniowski, wychowawcy klas pierwszych
Sprzątanie świata	IX	nauczyciele przyrody, biologii
STOP 18	IX	pedagodzy
Święto Edukacji Narodowej	X	samorząd szkolny, samorzady klasowe, opiekun samorządu szkolnego
Święto Niepodległości „Tydzień Polski”	11.XI	nauczyciel historii, wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego
W świątecznym nastroju - jasełka Koncert Bożonarodzeniowy Wigilie klasowe	XII	nauczyciele religii, samorzady klasowe, samorząd szkolny, wychowawcy klas
Dzień Samorządności Dzień Odkrywców Talentów	III	samorząd szkolny, opiekun, samorzady klasowe, wychowawcy
Promocja szkoły	cały rok	wychowawcy klas I-III kierownik świetlicy bibliotekarz
Dzień Ziemi	IV	nauczyciele przyrody, biologii, wychowawcy klas, samorzady klasowe
Rocznica Konstytucji 3 Maja	IV	nauczyciele
Święto Książki	IV/V	bibliotekarz
Dzień Sportu	VI	nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy klas
Dzień Dziecka -Szkolny Festyn Integracyjny	VI	wszyscy pracownicy szkoły, Rada Rodziców, sponsorzy

Pożegnanie absolwentów	VI	wychowawcy klas, samorząd szkolny
------------------------	----	--------------------------------------

VII. Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji

I. OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO

Cele szczegółowe	Procedury osiągnięcia celów	Efekty (osiągnięcia/umiejętności ucznia)
Kształcenie ogólne na poziomie poszczególnych przedmiotów	<ul style="list-style-type: none"> realizacja celów kształcenia i treści nauczania zgodnych z podstawą programową, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości uczniów; organizowanie konkursów przedmiotowych, artystycznych i technicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> ma umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania wiadomości prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa; ma umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;
Kształtowanie umiejętności przyswajania wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> prelekcje; lekcje przedmiotowe; lekcje biblioteczne; propagowanie aktywnych metod pracy; korzystanie z massmediów, komputera, Internetu; działalność kół zainteresowań; przygotowanie do olimpiad, konkursów; przygotowywanie programów artystycznych; gazetki przedmiotowe i okolicznościowe w klasach i na korytarzach; 	<ul style="list-style-type: none"> zna techniki uczenia się; potrafi przyswajać i zapamiętywać wiedzę; przestrzega zasad higieny pracy umysłowej; umiejętnie wyszukuje niezbędne mu do nauki informacje; potrafi segregować i krytycznie oceniać zdobyte informacje;

Rozwój uzdolnień i zainteresowań	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzanie w klasach diagnoz i ankiet wstępnych; • obserwacje podczas bieżącej pracy; • programy autorskie nauczycieli; • praca z uczniem uzdolnionym w kołach zainteresowań; • wykorzystanie metod aktywnych w pracy dydaktycznej; • udział uczniów w olimpiadach; • prezentacja osiągnięć uczniów; • prezentowanie talentów na forum szkoły; • wyjazdy do teatru, kina, opery; • spotkania z ciekawymi ludźmi; • przedstawienia szkolne i inscenizacje; • szkolenie rady pedagogicznej z zakresu aktywnych metod pracy; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność kreatywnego myślenia; • umiejętność zaprezentowania siebie; • budzenie się ciekawości poznawczej;
Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z orientacji zawodowej; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna swoje umiejętności i uzdolnienia;
Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce; • szkolne konkursy z nagrodami za najwyższą średnią i najlepszą frekwencję; 	<ul style="list-style-type: none"> • wie jak osiągnąć najwyższe wyniki w nauce; • zna wpływ frekwencji na efekty w nauce;
Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, praktyczne sposoby zarządzania czasem na warsztatach prowadzonych przez pedagoga szkolnego; 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi dobrze planować i organizować swoją pracę;
Wychowanie do właściwego odbioru i wykorzystania mediów	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje w bibliotece dysponującej aktualnymi zbiorami: książkowymi i multimedialnymi; • przygotowanie do pracy samokształceniowej i wykorzystywania mediów jako narzędzi pracy intelektualnej w ramach poszczególnych przedmiotów; • lekcje informatyki: wprowadzenie w świat narzędzi multimedialnych ze zwróceniem uwagi na ich podwójną rolę; • poszukiwanie informacji o szkołach ponadgimnazjalnych i zawodach oraz logowanie się do szkół w ramach 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji z różnych źródeł; • umiejętność odróżnienia fikcji od realnej rzeczywistości; • umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami multimedialnymi;

	<p>zajęć zawodowców;</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkania informacyjne z rodzicami na temat zagrożeń wynikających z użytkowania technologii informacyjnej; 	
<p>Kształtowanie umiejętności w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku tzw. nowych mediów. Uświadomienie skutków nadużywania nowoczesnych środków przekazu – Internetu - portali społecznościowych, zakupów on-line, telefonu komórkowego, komputera, tabletu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów: „Program profilaktyczny bezpieczeństwa w sieci w SP 37 w Bytomiu”, „Program zapobiegania cyberprzemocy i uzależnieniom od mass –mediów”; • zajęcia warsztatowe, szkolenia, dotyczące poszerzenia wiedzy na temat cyberprzemocy i fonoholizmu; • lekcje wychowawcze - omówienie komórkowego i internetowego savoir vivre, czyli wiedzy na temat dobrych manier związanych z korzystaniem z telefonów komórkowych, komunikatorów, portali społecznościowych; • pogadanki na lekcjach z wychowawcą, lekcjach informatyki i kółkach informatycznych na temat zalet i wad Internetu oraz praw autorskich, „Bezpieczne ferie w sieci”, „Bezpieczne wakacje w sieci”; • szkolenia dla rady pedagogicznej i rodziców; • gazetki szkolne - zamieszczenie informacji na temat zagrożeń wynikających z nadmiernego używania telefonu komórkowego oraz rozsądnego korzystania ze sprzętów elektronicznych; • prezentacje multimedialne; • filmy na temat właściwego wykorzystywania Internetu; • konkursy plastyczne dotyczące tematyki cyberprzemocy i bezpieczeństwa w Internecie; • Dzień bez telefonu komórkowego; • Zorganizowanie DNIA BEZPIECZNEGO INTERNETU; 	<ul style="list-style-type: none"> • jest przygotowany do bezpiecznego życia w „globalnym społeczeństwie informacji”; • zna obszary internetowe, po których może się poruszać; • sygnalizuje i zgłasza pojawiające się niebezpieczeństwo; • zna instytucje udzielające pomoc w razie zagrożenia; • zna internetowe adresy fundacji i innych organizacji zajmujących się fonoholizmem, cyberprzemocą; • zapoznał się z prawnymi konsekwencjami niewłaściwego korzystania z Internetu, telefonu; • zapoznał się z procedurami postępowania wobec sprawców stosowania cyberprzemocy;

II. OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO

Cele szczegółowe	Procedury osiągnięcia celów	Efekty (osiągnięcia/umiejętności ucznia)
Znalezienie swojego miejsca w grupie i działanie w niej kl.I-III	<ul style="list-style-type: none"> • dbanie o łagodne przejście od wychowania przedszkolnego do edukacji prowadzonej w systemie szkolnym; • roztoczenie szczególnej opieki nad uczniami sześciolletnimi; • poznanie się poprzez zabawę; • tworzenie grup zadaniowych; • prezentowanie się dla innych; • branie udziału w uroczystościach klasowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • ma poczucie przynależności do klasy jako ważnego jej ogniwa; • chce i wyraża potrzebę działania w klasie jako grupie rówieśniczej; • współtworzy i respektuje normy grupowe; • doświadcza współzależności; • i współodpowiedzialności za działanie grupy;
Kształtowanie postaw i wartości sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu kl.IV-VIII	<ul style="list-style-type: none"> • udział w życiu społeczności klasowej i szkolnej (wybory do samorządu, dyżury uczniowskie); • ustalenie klasowych zasad i norm szkolnego funkcjonowania; • integrowanie zespołu klasowego (organizowanie klasowych imprez i spotkań); • ćwiczenia w komunikacji czyli jak nawiązywać satysfakcjonujące stosunki interpersonalne; • przygotowanie do życia w rodzinie czyli przygotowanie do zmian jakie się wiążą z okresem dojrzewania; • kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność brania odpowiedzialności za podjęte zobowiązania; • umiejętność dostosowania się do norm i zasad; • umiejętność pełnienia ról społecznych; • umiejętność pracy zespołowej; • umiejętność nawiązywania relacji i trwałych związków;
Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie zasad statutu szkoły i regulaminów szkolnych; • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna statut szkoły i regulaminy szkolne; • zna zasady bezpiecznego zachowania się w szkole i zna konsekwencje wynikające z łamania regulaminu;
Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce; • praktyczne sposoby zarządzania czasem na warsztatach prowadzonych przez pedagoga szkolnego; 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi planować i organizować własną pracę;

Doskonalenie kultury bycia	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce; • udział w konkursach; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady dobrego wychowania;
Budzenie szacunku dla symboli Narodowych i dorobku kulturowego naszego kraju i regionu	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie znaczenia symboli narodowych i religijnych oraz właściwego zachowania się wobec nich; • zapoznanie się z historią i dorobkiem kulturowym naszego kraju i regionu; • pielęgnowanie tradycji narodowych i regionalnych (Mikołajki, Wigilia, jasełka, wspólne kolędowanie); • udział w konkursach regionalnych; • przygotowanie i udział w uroczystościach z okazji świąt narodowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazywanie gotowości do uczestnictwa w kulturze; • postawa szacunku dla symboli narodowych; • umiejętność pielęgnowania tradycji; • umiejętność wykazania się postawą obywatelską;
Więzy i podziały w świecie	<ul style="list-style-type: none"> • poszukiwanie wspólnych tradycji i europejskich korzeni; • omówienie zagadnień dotyczących tolerancji, odmienności i pomocy ponad podziałami; • Dni europejskie; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność poszanowania innych kultur i tradycji;
Kształtowanie prawidłowych relacji Szkoła-Uczeń - Dom	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja zjawisk zachodzących w rodzinie i ich wpływu na dziecko (przeciwdziałanie patologii); • udział rodziców w uroczystościach i zajęciach na terenie szkoły; • angażowanie rodziców w życie szkoły; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność angażowania się w sprawy innych;
Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego. Zapobieganie degradacji środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt; • udział w akcji „Sprzątanie Świata” oraz w obchodach Dnia Ziemi; • udział w konkursach ekologicznych; • działalność szkolnego koła LOP; • zbiórka surowców wtórnych: makulatury, baterii, butelek; • wycieczki krajoznawcze; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu; • umiejętność dostrzegania innych celów niż tylko własne;
Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Zwiększenie współpracy z rodzicami w zakresie kontroli obowiązku szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> • analiza frekwencji uczniów; • systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów, wywiadówki, dni otwarte, indywidualne spotkania z rodzicami; 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządzanie miesięcznych zestawień obecności; • zgodnie z harmonogramem zebrań i dni otwartych, ustalonym na dany rok szkolny;

<p>Edukacja dzieci w zakresie bezpiecznych zachowań Wytworzenie w umyśle dziecka pojęcia „OBCY”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programu „Brońmy się sami” w klasach I-III; • spotkanie z rodzicami uczniów w celu zasięgnięcia opinii; • umieszczanie w specjalnej skrzynce informacji dotyczących zagrożeń, przemocy dla uczniów będących świadkami lub ofiarami niepożądanych zachowań; <p style="text-align: center;">-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady postępowania w przypadku wystąpienia zdarzeń przestępczych na terenie szkoły; • rozumie pojęcie „obcy”; • potrafi rozpoznawać i przewidywać sytuacje niebezpieczne; • potrafi chronić informacje o sobie przed osobami postronnymi; • nie boi się wołać o pomoc, • jest nieufny w stosunku do nieznanym; • potrafi odmówić wzięcia czegokolwiek od osoby obcej; • potrafią mówić „nie”.
--	--	---

III.OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO I ZDROWOTNEGO

Cele szczegółowe	Procedury osiągnięcia celów	Efekty (osiągnięcia/umiejętności ucznia)
<p>Rozwijanie sprawności fizycznej Kształtowanie postawy sportowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowania fizycznego; • zawody i konkursy sportowe; • zajęcia pozalekcyjne; • zorganizowanie Dnia Sportu; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna możliwości własnego organizmu; • potrafi świadomie podnosić swoją sprawność fizyczną; • zna zasady funkcjonowania własnego organizmu; • rozróżnia czynniki wpływające pozytywnie i negatywnie na zdrowie i rozwój; • wykazuje troskę o higienę osobistą (ciała i umysłu); • zna techniki pokonywania stresu; • przestrzega przepisów bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą; • nie naraża innych na niebezpieczeństwo; • stosuje zasady sportowego

		<p>współzawodnictwa;</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie zachować się w sytuacji wygranej i przegranej; • dba o bezpieczeństwo swoje i kolegów w trakcie zajęć ruchowych;
Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie regulaminu oceniania zachowania; • wdrażanie procedur dotyczących czynu karalnego; • prelekcje i pogadanki na temat bezpieczeństwa i odpowiedzialności karnej nieletnich; • wykorzystanie nagrań z monitoringu wizyjnego w przypadkach naruszenia porządku, zachowań agresywnych oraz w rozstrzyganiu sporów • realizacja programu wychowania komunikacyjnego; • zapewnienie opieki służb medycznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność dostosowania się do norm i zasad panujących w szkole; • umiejętność zadbania o bezpieczeństwo swoje i innych; • umiejętność zachowania się w szkole i poza nią;
Propagowanie zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie zajęć pozalekcyjnych i sportowo-rekreacyjnych; • prelekcje i pogadanki na temat zasad higieny i nawyków żywieniowych; • przestrzeganie zasad „Europejskiego kodeksu walki z rakiem”; • zajęcia z pielęgniarką „Między nami kobietkami”; • nauka udzielania pierwszej pomocy; • udział szkoły w programach „Owoce i warzywa w szkole”, „Mleko w szkole”; • udział w apelach, happeningach; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność dbania o zdrowie własne i innych ludzi; • umiejętność spędzania wolnego czasu w sposób aktywny; • zna zasady „Europejskiego kodeksu walki z rakiem”;
Profilaktyka uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów: „Psychoprofilaktyka niedostosowania społecznego w SP 37 w Bytomiu”, „STOP 18”, „STOP NARKOTYKOM !!!” „Znajdź właściwe rozwiązanie ” „Nie pal przy mnie, proszę” , „AIDS-wiem, jestem bezpieczny” i inne; • zajęcia warsztatowe dla uczniów klas starszych, prowadzone przez pedagogów szkolnych, specjalistów; • udział w apelach, happeningach; 	<ul style="list-style-type: none"> • posiada umiejętność rozpoznawania i przeciwdziałania uzależnieniom; • zna powszechnie stosowane używki i ich wpływ na zdrowie i funkcjonowanie człowieka; • potrafi podejmować odpowiedzialne decyzje

	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia rady pedagogicznej; • przygotowanie scenariuszy lekcji na godziny wychowawcze przez pedagoga szkolnego oraz pomoc wychowawcom w ich planowaniu i prowadzeniu; • przeszkolenie rodziców przez prelegentów; 	<p>związane z piciem, paleniem i używaniem innych środków psychoaktywnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna adresy placówek terapeutycznych w najbliższej okolicy;
Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej uczniów (ankiety, wywiady, wizyty w domach) • indywidualne spotkania uczniów z pedagogiem i psychologiem szkolnym pod kątem trudności w nauce, trudności emocjonalnych bądź w sytuacjach kryzysowych; • poradnictwo indywidualne związane z wyborem szkoły ponadgimnazjalnej i dalszej drogi kształcenia; • współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka; • wspieranie rodziców w procesie wychowawczym (informowanie o ocenach i zachowaniu, udzielanie wskazań i porad wychowawczych, organizowanie pogadanek, prelekcji, kierowanie do specjalistów); 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb i proszenia o pomoc; • umiejętność podejmowania ważnych decyzji dotyczących przyszłości;

IV. OBSZAR ROZWOJU EMOCJONALNEGO

Cele szczegółowe	Procedury osiągnięcia celów	Efekty (osiągnięcia/umiejętności ucznia)
Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczenie uczniów w zajęciach „Psychoprofilaktyka niedostosowania społecznego w SP 37 w Bytomiu” prowadzonych przez pedagoga szkolnego; • obserwowanie swoich zachowań w różnych sytuacjach; • poznawanie siebie z własnego doświadczenia i opinii innych; • dostrzeganie świata własnych potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwuje własne zachowanie w różnych sytuacjach; • posiada świadomość swoich zalet i wad; • dostrzega wpływ innych osób na kształtowanie osobowości i drogi życiowej, potrafi to prawidłowo ocenić;

	<ul style="list-style-type: none"> • i zasobu swoich możliwości; • uczenie się dokonywania autoprezentacji; • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie potrzebę krytycyzmu wobec wzorców proponowanych przez środki masowego przekazu; • potrafi i chce się pozytywnie zaprezentować;
Poznanie uczuć i emocji i umiejętność kierowanie nimi	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze; • lekcje przygotowania do życia w rodzinie; • rozwiązywanie problemów klasowych w obrębie własnej klasy; • rozmowy uwrażliwiające wychowanków wzajemnie na siebie; 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi nazwać emocje i uczucia; • szanuje emocje i uczucia swoje i innych; • kontroluje swoje zachowanie w każdej sytuacji; • potrafi uwolnić własne sądy i opinie od wpływu emocji; • potrafi panować nad swoimi emocjami i wie jakich zachowań należy unikać;
Nauka radzenia sobie w trudnych sytuacjach i panowania nad emocjami	<ul style="list-style-type: none"> • drama jako pomoc w rozpoznawaniu emocji; • zapoznanie ze sposobami konstruktywnego radzenia sobie ze stresem; • nauka sposobów rozładowywania złości; • uczenie postawy asertywnej aby zapobiec bezradności w sytuacji przemocy; • zapoznanie z mechanizmami wciągania ludzi do sekt; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność rozpoznawania i nazywania emocji; • umiejętność panowania nad emocjami; • umiejętność poszanowania praw i godności drugiego człowieka; • umiejętność przeciwstawienia się przejawom przemocy i wulgarności; • umiejętność mówienia „nie”;
Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia integracyjne w klasach; • lekcje wychowawcze z wykorzystaniem filmu o agresji i jej unikaniu; • zajęcia z pedagogiem, pracownikiem PPP; • rozmowy z psychologiem; 	<ul style="list-style-type: none"> • nabycie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły; • zna pożądane wzorce zachowań;

V. OBSZAR ROZWOJU MORALNO-DUCHOWEGO

Cele szczegółowe	Procedury osiągnięcia celów	Efekty (osiągnięcia/umiejętności ucznia)
Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej	<ul style="list-style-type: none"> • działalność charytatywna; • działalność TPD; • wolontariat szkolny; • rozbudzanie potrzeby działania na rzecz innych (akcje charytatywne, zbiórki pieniężne, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym); 	<ul style="list-style-type: none"> • działa na rzecz innych; • pomaga osobom niepełnosprawnym i starszym;
Budzenie szacunku dla symboli Narodowych i dorobku kulturowego naszego kraju i regionu Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie znaczenia symboli narodowych i religijnych oraz właściwego zachowania się wobec nich; • zapoznanie się z historią i dorobkiem kulturowym naszego kraju i regionu; • pielęgnowanie tradycji narodowych i regionalnych (Mikołajki, Wigilia, jasełka, wspólne kolędowanie); • udział w konkursach regionalnych; • przygotowanie i udział w uroczystościach z okazji świąt narodowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazywanie gotowości do uczestnictwa w kulturze; • postawa szacunku dla symboli narodowych; • umiejętność pielęgnowania tradycji; • umiejętność wykazania się postawą obywatelską;
Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu	<ul style="list-style-type: none"> • wycieczki; • tematyczne lekcje wychowawcze; • wzmacnianie poczucia własnej tożsamości; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność poszanowania tradycji swojego regionu; • utożsamianie się miejscem zamieszkania;
Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii	<ul style="list-style-type: none"> • poszukiwanie wspólnych tradycji i europejskich korzeni; • omówienie zagadnień dotyczących tolerancji, odmienności i pomocy ponad podziałami; • Dni europejskie; • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce; 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność poszanowania innych kultur i tradycji;

<p>Uczenie właściwego pojęcia szacunku i tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje religii; • pogadanki; • lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce; • warsztaty organizowane przez pedagoga szkolnego; 	<ul style="list-style-type: none"> • szanuje prawa innych ludzi; • wykazuje się gotowością do poświęceń; • przeciwstawia się przejawom przemocy, brutalności i wulgarności;
<p>Kształtowanie systemu wartości zgodnego z normami moralnymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje religii; • lekcje wychowawcze; • pogadanki; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie normy życia społecznego; • dokonuje trafnego wyboru postaw i zachowań; • uwzględnia wartości moralne przy podejmowaniu decyzji; • potrafi nawiązać bezpośredni kontakt z drugim człowiekiem; • szanuje prawa i godność drugiego człowieka;
<p>Wypracowanie cech społecznie użytecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje religii; • lekcje wychowawcze; • pogadanki; • ukazywanie autorytetów moralnych godnych naśladowania. 	<ul style="list-style-type: none"> • jest systematyczny, pracowity, rzetelny; • jest prawdomówny i uczciwy; • potrafi wskazać wzorce osobowe godne naśladowania; • zna podstawowe wartości społeczne i potrafi w ich duchu żyć.

VIII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) w analizie przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.